

140

Z Á K O N

zo 4. marca 2010

**o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch
medzi odberateľom a dodávateľom tovaru, ktorým sú potraviny**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje

- a) vymedzenie neprimeraných podmienok v obchodných vzťahoch (ďalej len „neprimerané podmienky“) medzi odberateľom a dodávateľom tovaru, ktorým sú potraviny¹⁾ (ďalej len „tovar“) alebo služby spojené s predajom tovaru,
- b) kontrolu neprimeraných podmienok,
- c) konanie vo veciach neprimeraných podmienok.

§ 2

Vymedzenie niektorých pojmov

Na účely tohto zákona sa rozumie

- a) účastníkom obchodného vzťahu podnikateľ podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorý je odberateľom alebo dodávateľom tovaru,
- b) obchodným vzťahom vzťah medzi odberateľom a dodávateľom tovaru upravený Obchodným zákonníkom,
- c) všeobecnými obchodnými podmienkami obchodné podmienky upravené Obchodným zákonníkom,
- d) peňažným plnením platba poskytnutá účastníkom obchodného vzťahu súvisiaca s dodávkou tovaru vrátane platby na obchodné aktivity odberateľa tovaru, najmä zľavy, dary, bonusy, rabaty, skontá,
- e) nepeňažným plnením iné plnenie ako plnenie podľa písmena d) súvisiace s dodávkou tovaru, najmä vecné dary a služby, marketingová podpora pri otvorení novej prevádzkarne, rozvoz tovaru zo skladov odberateľa do jeho prevádzkarní,
- f) obchodnou aktivitou aktivita, za ktorú sa považuje aj reklamná akcia a letáková akcia, vrátane tlače a distribúcie, akcia na podporu ďalšieho predaja tovaru, rozhlasová produkcia v prevádzkarni.

§ 3

Všeobecné obchodné podmienky

(1) Odberateľ je povinný poskytnúť všeobecné obchodné podmienky dodávateľovi, ktorý o to požiada. Tieto všeobecné obchodné podmienky sú základom obchodných rokovanií.

(2) Všeobecné obchodné podmienky zahŕňajú

- a) podmienky nákupu tovaru,
- b) cenové podmienky,
- c) zníženie cien,
- d) podmienky úhrady,
- e) stanovenie objemu nákupu tovaru podľa § 409 Obchodného zákonníka,
- f) služby súvisiace s obchodnou spolupracou pri propagácii a ďalších marketingových aktivitách spojených s dodanými potravinami.

(3) Každý nákup alebo predaj tovaru alebo služby musí byť predmetom fakturácie. Faktúra musí obsahovať základné náležitosti podľa osobitného právneho predpisu.²⁾

§ 4

Neprimerané podmienky

(1) Neprimeranou podmienkou je peňažné plnenie dodávateľa

- a) za jeho zaradenie do registra dodávateľov u odberateľa,
- b) za zaradenie jeho tovaru do evidencie výrobkov predávaných odberateľom a úhrada za prevádzku elektronických zariadení,
- c) za využitie distribučnej siete odberateľa,
- d) za časovo obmedzené umiestnenie tovaru dodávateľa v prevádzkarni odberateľa,
- e) na obchodné aktivity odberateľa zamerané na podporu predaja odberateľa,
- f) za platby na obchodné aktivity odberateľa tovaru, na tovar dodávaný a predávaný pod obchodnou značkou odberateľa, najmä zľavy, dary, bonusy, rabaty a skontá,
- g) za umiestnenie jeho tovaru na určitom mieste v prevádzkarni odberateľa,
- h) za realizáciu obchodnej propagácie odberateľa, nákupu alebo investícií odberateľa, hlavne v rámci obnovy prevádzkarní alebo v rámci rozširovania obchodnej siete odberateľa alebo na budovanie a prevádzku zúčtovacích alebo nákupných a logistických stredísk odberateľa,
- i) za dodatočné kompenzácie zníženého zisku, ako predpokladal odberateľ so spätnou platnosťou,
- j) za zvýšený predaj tovaru dodávateľa, ako predpokladal odberateľ so spätnou platnosťou,
- k) za služby poskytované treťou osobou zamerané na podporu predaja odberateľa a jeho propagáciu,

¹⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov.

²⁾ § 71 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

- l) za návštevy nákupcu odberateľa u nových alebo perspektívnych dodávateľov,
- m) za dizajn súvisiaci s vonkajšou prezentáciou a zabalением,
- n) za spotrebiteľský a trhový prieskum vykonávaný odberateľom.

(2) Peňažné plnenie podľa odseku 1 je neprimeranou podmienkou v obchodnom vzťahu, ak celková suma peňažného plnenia je viac ako 3 % z ročných tržieb dodávateľa za tovar predaný jednotlivému odberateľovi v kalendárnom roku, keď došlo k peňažnému plneniu. Do sumy peňažného plnenia a ročných tržieb sa nezahŕňa daň z pridanej hodnoty a v prípade tovaru, na ktorý sa uplatňuje spotrebná daň, ani spotrebná daň.

- (3) Za neprimeranú podmienku sa považuje aj
 - a) peňažné plnenie za služby, ktoré neboli poskytnuté,
 - b) vykonávanie kontrol, na náklady výrobcu alebo dodávateľa, priestorov výrobcu alebo dodávateľa odberateľom alebo ním poverenou fyzickou osobou alebo právnickou osobou vrátane požadovania vykonania rozborov a skúšok predmetných potravín na náklady výrobcu alebo dodávateľa,
 - c) vrátenie tovaru odberateľom dodávateľovi na náklady dodávateľa bez právneho dôvodu,
 - d) povinnosť neodôvodnenej výmeny dodaného tovaru na náklady dodávateľa,
 - e) určenie dlhšej lehoty na splnenie peňažného záväzku ako 30 dní odo dňa doručenia faktúry za dodaný tovar,
 - f) zníženie dohodnutej ceny tovaru za zaplatenie peňažného záväzku do lehoty splatnosti,
 - g) požadovanie dodatočného nepeňažného plnenia účastníkom obchodného vzťahu po odovzdaní a prevzatí tovaru,
 - h) prenesenie sankcií, uložených kontrolnými orgánmi³⁾ účastníkovi obchodného vzťahu na druhého účastníka tohto vzťahu bez právneho dôvodu,
 - i) prenesenie sankcií za riešenie sťažností konečného spotrebiteľa odberateľom vrátením peňazí za tovar vo výške maloobchodnej ceny alebo výmenou tovaru okrem prípadov, ak odberateľ písomne vyrozumie dodávateľa o tejto sťažnosti, ktorej príčinou bola odôvodnená chyba dodávateľa,
 - j) okamžité vypovedanie zmluvy o opakujúcom sa plnení bez výpovednej lehoty a bez dôvodu,
 - k) podmieňovanie možnosti postúpenia pohľadávky bez písomného zdôvodnenia dlžníka,
 - l) vylúčenie nároku na úroky z omeškania za oneskorené splnenie peňažného záväzku,
 - m) dodatočné zníženie dohodnutej ceny dodaného tovaru odberateľom na náklady dodávateľa bez osobitnej uzavretej písomnej dohody odberateľa s dodávateľom o dôvode a rozsahu zníženia dohodnutej ceny,
 - n) predaj tovaru odberateľom za vyššiu cenu, ako bola dohodnutá cena dodaného tovaru v konkrétnej časovo vymedzenej propagačnej akcii,
 - o) neprevzatie vopred dohodnutého objemu tovaru dodávaného a predávaného pod obchodnou značkou odberateľa,

- p) predaj tovaru odberateľom konečnému spotrebiteľovi za nižšiu jednotkovú cenu, ako uhradil za dodávku toho istého druhu tovaru dodávateľovi okrem prípadov, ak ide
 - 1. o predaj tovaru, ktorého dôvodom je zrušenie predajne, ukončenie alebo zmena obchodnej činnosti,
 - 2. o predaj tovaru s uvedeným dátumom spotreby uplynutím troch štvrtín doby spotreby,
 - 3. o výpredaj sezónneho tovaru,
 - 4. o predaj poškodeného tovaru,
- q) financovanie propagačných akcií odberateľa dodávateľom,
- r) požadovanie kratšej doby čerpania trvanlivosti tovaru dodávateľom, ako umožňuje zákon,
- s) vykonanie vzájomného zápočtu pohľadávok z obchodného vzťahu bez predchádzajúceho písomného súhlasu dodávateľa,
- t) podmieňovanie predaja tovaru dodávateľa výrobou výrobkov pod privátnou značkou odberateľa,
- u) odmietnutie uviesť na obale výrobku predávaného pod obchodnou značkou odberateľa meno a adresu dodávateľa, pokiaľ tento o to požiada,
- v) retroaktívne peňažné plnenia k propagačným aktivitám odberateľa, ktoré sa uskutočnili v minulosti a neboli predmetom zmluvného vzťahu,
- w) dohodnutie inej doby, kedy sa stane odberateľ vlastníkom tovaru, ako je dátum prevzatia tovaru odberateľom.

(4) Peňažné plnenie za využitie distribúcie odberateľa sa nepovažuje za neprimeranú podmienku, ak dodávateľ nemá možnosť dodať odberateľovi tovar v dohodnutom objeme a na dohodnuté miesto iným spôsobom.

(5) Dohodnúť neprimerané podmienky medzi účastníkmi obchodných vzťahov sa zakazuje.

§ 5

Etický kódex účastníkov obchodných vzťahov

(1) Na účely zamedzenia neprimeraných podmienok sa môžu účastníci obchodných vzťahov dohodnúť na prijatí etického kódexu, ktorý v súlade s týmto zákonom a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi podrobnejšie ustanoví kritériá čestných a transparentných obchodných vzťahov.

(2) Dňom pristúpenia účastníka obchodného vzťahu k etickému kódexu sa etický kódex stáva pre tohto účastníka záväzným.

(3) Kontrolu neprimeraných podmienok v obchodných vzťahoch podľa etického kódexu vykoná osoba poverená signatármi etického kódexu.

§ 6

Výkon kontroly neprimeraných podmienok

(1) Kontrolu neprimeraných podmienok podľa tohto zákona, kde tovarom sú potraviny, vykonáva Minister-

³⁾ Napríklad zákon č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

stvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).⁴⁾

(2) Ministerstvo vykoná kontrolu u účastníka obchodného vzťahu z vlastného podnetu, z podnetu účastníka obchodného vzťahu, z podnetu profesijnej organizácie oprávnenej podľa stanov, štatútu alebo písomného splnomocnenia alebo z podnetu verejnoprávnej samosprávnej inštitúcie vo veciach ochrany práv a oprávnených záujmov jej členov.

(3) Podnet na vykonanie kontroly u účastníka obchodného vzťahu podľa odseku 2, iný ako vlastný podnet, musí obsahovať

- identifikáciu predkladateľa podnetu,
- identifikáciu toho, proti komu je podnet podaný,
- opis predmetu podnetu podľa § 4.

(4) Ak podnet neobsahuje náležitosti podľa odseku 3, orgán kontroly podľa odseku 1 vyzve predkladateľa podnetu, aby ich v určenej lehote doplnil a súčasne ho poučí, že inak kontrolu nezačne.

(5) Predmetom kontroly sú údaje, informácie, doklady a písomnosti, z ktorých sa dá zistiť dohodnutie a uplatňovanie neprímeraných podmienok medzi účastníkmi obchodného vzťahu.

(6) Na výkon kontroly podľa tohto zákona môže ministerstvo na účely rozhodovania prizvať podľa osobitného predpisu⁵⁾ neustrannú právnickú osobu alebo fyzickú osobu.

(7) Ak tento zákon neustanovuje inak, pri výkone kontroly sa postupuje podľa osobitného predpisu.⁶⁾

§ 7

Pokuty a sankcie

(1) Ak sa kontrolou preukáže, že medzi účastníkmi obchodného vzťahu bola dohodnutá neprímeraná podmienka, ministerstvo určí účastníkom obchodného vzťahu lehotu na odstránenie neprímeranej podmienky a zároveň uloží účastníkovi obchodného vzťahu, ktorý získal z neprímeranej podmienky prospech, povinnosť vrátiť peňažné plnenie za tovary alebo služby poskytnuté na základe neprímeranej podmienky. Zároveň tomuto účastníkovi uloží pokutu v nasledujúcej výške:

- podľa § 4 ods. 1 do 150 000 eur,
- podľa § 4 ods. 3 do 300 000 eur.

(2) Ministerstvo je pri výkone kontroly oprávnené uložiť pokutu do 5 000 eur aj účastníkovi obchodného vzťahu, ak neplní povinnosť

- predložiť v určenej lehote požadované podklady alebo informácie,
- predložiť pravdivé a úplné podklady alebo informácie a umožniť ich preverenie,

c) umožniť vstup do objektov kontrolovaného subjektu,

d) poskytnúť informácie od zamestnancov kontrolovaného subjektu.⁷⁾

(3) V rozhodnutí o uložení pokuty podľa odseku 2 orgán kontroly uloží účastníkovi obchodného vzťahu aj primeranú lehotu na odstránenie neprímeranej podmienky. Ak tieto nedostatky účastník obchodného vzťahu v určenej lehote neodstráni, orgán kontroly môže uložiť pokutu opakovane.

(4) Pri uložení pokuty podľa odsekov 2 a 3 ministerstvo prihliada na závažnosť protiprávneho konania, jeho následky a čas trvania alebo opakovanie takéhoto konania.

(5) Pokutu podľa odsekov 2 a 3 je ministerstvo oprávnené uložiť aj opakovane, a to až do dvojnásobku výšky uloženej pokuty.

(6) Konanie o uložení pokuty možno začať do jedného roka odo dňa, keď sa ministerstvo o porušení povinnosti dozvedelo, najneskôr do troch rokov, keď k porušeniu povinnosti došlo.

(7) Výnos pokút je príjmom štátneho rozpočtu.

§ 8

Na konanie o pokutách podľa § 7 ods. 2 a 3 sa vzťahuje zákon o správnom konaní,⁸⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 9

Prístup k informáciám o vykonaných kontrolách

Ministerstvo na svojej internetovej stránke každoročne do 31. januára zverejňuje informáciu o počte začatých a o počte ukončených kontrol v predchádzajúcom kalendárnom roku.

§ 10

Prechodné ustanovenie

(1) Účastníci obchodných vzťahov sú povinní do 30. septembra 2010 uviesť zmluvy uzavreté pred 1. májom 2010 do súladu s týmto zákonom.

(2) Kontroly začaté pred 1. májom 2010 sa ukončia podľa tohto zákona; ministerstvo o týchto prípadoch písomne upovedomí kontrolované subjekty.

§ 11

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa zákon č. 172/2008 Z. z. o neprímeraných podmienkach v obchodných vzťahoch a o doplnení zá-

⁴⁾ Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov, zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, zákon č. 128/2002 Z. z., zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, zákon č. 222/2004 Z. z., zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

⁵⁾ Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁶⁾ § 8 až 15 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z.

⁷⁾ § 11 ods. 1 písm. a) a b) a § 12 ods. 2 až 5 zákona č. 10/1996 Z. z.

⁸⁾ Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

kona Slovenskej národnej rady č. 30/1992 Zb. o Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komore v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 55/2009 Z. z.

§ 12
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. mája 2010.

Ivan Gašparovič v. r.

Pavol Paška v. r.

Robert Fico v. r.